Lietas arhīva Nr. C-0958-22/2
ECLI:LV:RIRT:2022:0329.C33394821.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

2022.gada 29.martā

Rīgas rajona tiesas
tiesnese S.Bernharde
ar tiesas sēdes sekretāri M.Mežali,
piedaloties prasītājam /pers. A/, pilnvarotajai pārstāvei zv. advokātei Brigitai Stenclavai, atbildētājai /pers. B/, atbildētājas pilnvarotajai pārstāvei zv. advokātei Guntai Vilmanei, izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par kopīpašuma izbeigšanu ar trešo personu /pers. C/ un /pers. B/ pretprasībā pret /pers. A/ par kopīpašuma izbeigšanu.

Aprakstošā daļa

2021.gada 28.aprīlī /pers. A/ (turpmāk tekstā – prasītājs) ir cēlis Rīgas rajona tiesā prasību pret /pers. B/ (turpmāk tekstā – atbildētāja, prasītājs un atbildētāja kopā – puses) par kopīpašuma izbeigšanu ar trešo personu /pers. C/. Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītājam ½ domājamā daļa no nekustamā īpašuma /adrese A/ (turpmāk tekstā – nekustamais īpašums), kadastra numurs /numurs A/. Kopīpašums sastāv no zemesgabala ar kadastra apzīmējumu /numurs B/, 0,1203 ha platībā, uz kura atrodas dzīvojamā māja, kadastra apzīmējums /numurs C/. Kopīpašums ir izveidojies pušu laulības šķiršanās un laulāto kopmantas dalīšanas rezultātā. Prasītājs savu īpašumu nevar lietot, kā arī iegūt no tā visus labumus, jo nevar tajā dzīvot. Taču prasītājam ir pienākums maksāt nekustamā īpašuma nodokli, kā arī veikt citus maksājumus, kas ir saistīti ar šo īpašumu. Atbildētāja ir cēlusi vairākas prasības tiesā, lūdzot piedzīt no prasītāja nekustamā īpašuma uzturēšanas un remonta izdevumus, iekļaujot aprēķinā arī nepamatotas summas. Kopīpašnieki savā starpā nevar vienoties par kopīpašuma dalīšanu, jo īpašumu reāli sadalīt nevar, kā arī nevar šo kopīpašumu kopīgi apsaimniekot un lietot, jo starp kopīpašniekiem pastāv nesaskaņas. Prasītājs nesaskata iespēju atstāt visu nekustamo īpašumu vienam no kopīpašniekiem īpašumā, izmaksājot otram pusi nekustamā īpašuma vērtības naudā, jo prasītājam nav iespējas samaksāt atbildētājai pusi nekustamā īpašuma vērtības naudā, un viņam nav zināms, vai atbildētājai šāda iespēja pastāv. Prasītājs uzskata, ka šajā situācijā labākais kopīpašuma izbeigšanas veids ir tā pārdošana izsolē, izdalot ieņemto naudu kopīpašnieku starpā atbilstoši viņu domājamai daļai. Nodalījuma norakstā ir atzīme: noteikts aizliegums bez /pers. C/ rakstiskas piekrišanas prasītājai piederošo ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma atsavināt un citādi apgrūtināt ar lietu tiesībām. Tādēļ /pers. C/ pieaicināms kā trešā persona, jo viņa tiesības var skart tiesas spriedums. Prasītājs lūdz pārdot izsolē nekustamo īpašumu un izdalīt ieņemto naudu starp prasītāju un atbildētāju atbilstoši viņu domājamām daļām – katram ½ no ieņemtajiem naudas līdzekļiem; piedzīt no atbildētājas par labu prasītājam visus tiesāšanas izdevumus, tajā skaitā arī par advokāta juridisko palīdzību. Prasība pamatota ar Civillikuma 1074., 1075.pantu.

2021.gada 14.jūnijā atbildētāja tiesā iesniegtajos rakstveida paskaidrojumos norāda, ka prasītājs mēģina radīt iespaidu, ka starp pusēm pastāv domstarpības par nekustamā īpašuma sadali. Nekustamā īpašuma pārdošanu izsolē nosaka Civillikuma 1075. pants, kas nosaka, ka tiesa par nekustamā īpašuma lemj gadījumā, ja puses par to nevar vienoties, taču pretēji tam prasītājs nav vērsies pie atbildētājas ar saviem piedāvājumiem vai priekšlikumiem par kopīpašuma sadali. Nekustamais īpašums ir atbildētājas un pušu kopīgā bērna, meitas /pers. D/, vienīgā dzīvesvieta, līdz ar to nevar tikt panākts taisnīgs risinājums apstākļos, kad pārdodot nekustamo īpašumu izsolē atbildētāja un pušu kopīgā meita zaudē dzīves vietu. Bērna aprūpe nozīmē arī viņa mājokļa nodrošināšanu. Tādējādi, pārdodot nekustamo īpašumu izsolē, prasītājs izvairās no sava pienākuma nodrošināt bērnu ar mājokli. 2020.gada 21.septembrī prasītājs iesniedza pieteikumu tiesā par uzturlīdzekļu apmēra samazināšanu līdz 129 *euro* mēnesī. Prasības pieteikumā prasītājs norāda, ka viņa ienākumi ir samazinājušies, jo viņš ar 2019.gada 1.decembri ir pensionārs un saņem vecuma pensiju, kuras apmērs ir noteikts 290,39 *euro* mēnesī. Minētais liecina par to, ka prasītājs veic visas iespējamās darbības, lai izvairītos no pušu meitas uzturēšanas, proti, iniciējot pārdot nekustamo īpašumu izsolē, prasītājs izvairās no sava pienākuma nodrošināt bērnu ar mājokli, un, mēģinot samazināt uzturlīdzekļu apmēru, prasītājs izvairās no naudas līdzekļu maksāšanas. Ar 2018.gada 13.aprīļa Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas spriedumu tika nospriests piedzīt par labu prasītājam no atbildētājas 35537,50 *euro*, un tiesības saņemt 8.25% gadā no 20000,00 *euro* par laiku līdz sprieduma izpildei(izsolei dienai). Ar 2015.gada 3.jūnija Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas spriedumu tiesa nosprieda daļā par uzturlīdzekļu piedziņu pušu kopīgajai meitai, līdz meitas pilngadības sasniegšanai, piedzīt no prasītāja par labu atbildētājai uzturlīdzekļus 450 *euro* mēnesī. Pamatojoties uz šo spriedumu tika nostiprināta hipotēka 63475,00 *euro* apmērā par labu atbildētājai uz prasītājam piederošo 1/2 domājamo daļu no nekustamā īpašuma. Uz atbildētājas ½ domājamo daļu ir nostiprinātā hipotēka 30000,00 *euro* par labu kreditoram /pers. C/. Hipotēka nostiprināta, pamatojoties uz aizdevuma līguma, kas bija nepieciešams, lai nodrošinātu nekustamā īpašuma uzturēšanu. Pamatojoties uz šo spriedumu tika nostiprināta hipotēka 39334,15 *euro* apmērā par labu prasītājam uz atbildētājai piederošo 1/2 domājamo daļu no nekustamā īpašuma. Ņemot vērā visu izklāstīto, atbildētāja uzskata, ka prasība ir nepamatota un ir pilnībā noraidāma.

2021.gada 28.oktobrī atbildētāja cēla pretprasību pret prasītāju par kopīpašuma izbeigšanu. Pretprasībā norādīts, ka 2009.gada 2.oktobrī atbildētāja iegādājas nekustamo īpašumu. Pamatojoties uz 2009.gada 2.oktobra pirkuma līgumu atbildētājai tika nostiprinātas īpašuma tiesības Rīgas rajona tiesas Stopiņu novada zemesgrāmatas nodalījumā Nr. /numurs D/uz visu nekustamo īpašumu. Ar 2015.gada 3.jūnija Rīgas apgabaltiesas Civillietu kolēģijas spriedumu, šķirot pušu laulību, prasītājam tika nostiprinātas īpašuma tiesības uz ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma, attiecīgi dzēšot atbildētājas īpašuma tiesības uz ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma. Nekustamais īpašums ir atbildētājas un pušu nepilngadīgās meitas /pers. D/ pastāvīgā un vienīgā dzīvesvieta. Gadījumā, ja nekustamais īpašums tiktu sadalīts tādā veidā, kādā to ir piedāvājis prasītājs, atbildētāja un meita zaudētu savu pastāvīgo un vienīgo dzīvesvietu. Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.panta pirmo daļu, tiesiskajās attiecībās, kas skar bērnu, bērna tiesības un intereses ir prioritāras. Tādējādi konkrētajā gadījumā ir jāņem vērā tas, ja nekustamais īpašums tiks pārdots izsolē, tiks būtiski aizskartas arī meitas tiesības un intereses. Bērna aprūpē ietilpst arī mājokļa nodrošināšana, tādējādi pārdodot nekustamo īpašumu izsolē, prasītājs izvairīsies no sava pienākuma nodrošināt bērnu ar mājokli. Prasības pieteikuma prasītājs apgalvo, ka viņam nav iespēja izmaksāt atbildētājas daļu naudā un viņam nav zināms, vai atbildētājai pastāv šāda iespēja. Atbildētāja norāda, ka viņai ir pietiekami naudas līdzekļi, lai izmaksātu prasītājam pienākošos daļu naudā,

proti, kompensāciju nekustamā īpašuma dalīšanas gadījumā. Nekustamā īpašuma pārdošana un izsoles organizēšana radītu pusēm papildus izdevumus, no kā šajā gadījumā var izvairīties. Ņemot vērā to, ka tikai atbildētāja pretendē uz nekustamo īpašumu, nav pamata izšķirt jautājumu ar lozi, lai izšķirtu, kam no kopīpašniekiem paturēt sev pašu lietu un kas no viņiem apmierināms ar naudu. Bez tam atbildētāja norāda, ka viņa ikdienā rūpējas un uztur šo nekustamo īpašumu. Saskaņa ar 2021.gada 21.oktobra SIA "/SIA nosaukums/" pielikumu pie 2021.gada 22.jūnija atzinuma par nekustamā īpašuma tirgus vērtību tika aprēķināta nekustamā īpašuma piespiedu pārdošanas vērtība, kas ir 141600,00 *euro*. Kā izriet no atzinuma mērķa, atzinums ir paredzēts iesniegšanai tiesā un nedrīkst būt izmantots citu juridisku vai fizisku personu vajadzībām bez rakstiskas vērtētāja atļaujas. Atbilstoši tam, ka nekustamā īpašuma piespiedu pārdošanas vērtība atzinumā ir noteikta 141600,00 *euro* apmērā, prasītājam izmaksājamā kompensācija par viņam pienākošos ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma ir 70800,00 *euro*. Prasītājs vēlas, lai nekustamais īpašums tiktu pārdots izsolē, izdalot ieņemtos naudas līdzekļus kopīpašnieku starpā atbilstoši viņu domājamajai daļai. Rīkojot izsoli tiek noteikta nekustamā īpašuma piespiedu pārdošanas vērtība, tādēļ atbildētāja uzskata, ka šajā gadījumā prasītājam būtu izmaksājama atbilstoši viņam piederošajai īpašuma daļai pienākošā nekustamā īpašuma piespiedu pārdošanas vērtība.

Atbildētāja lūdz tiesu atzīt atbildētājai īpašuma tiesības uz visu nekustamo īpašumu, dzēšot prasītāja īpašuma tiesības uz ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma; noteikt atbildētājai pienākumu izmaksāt prasītājam kompensāciju 70800,00 *euro* apmērā; piedzīt no prasītāja par labu atbildētājai visus tiesāšanās izdevumus, kādi tie būs uz sprieduma pasludināšanas dienu. Pretprasība pamatota ar Civillikuma 1074., 1705.pantu, Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.panta pirmo daļu.

2021.gada 15.novembrī tiesā saņemtajos prasītāja paskaidrojumos par atbildētājas pretprasību prasītājs norāda, ka pretprasību neatzīst, jo tā ir celta, neievērojot prasītāja intereses un ir pretrunā ar Civillikuma 1.pantu. To apliecina pretprasībā norādīta piespiedu pārdošanas (nevis tirgus) vērtības summa, kuru atbildētāja norāda kā kompensācijas summu. Atbildētāja nepamatoti vēlas izpirkt no prasītāja ½ domājamo daļu nevis par noteikto tirgus vērtību – 118000,00 *euro* (visa nekustamā īpašuma tirgus vērtība norādīta pretprasībai pievienotajā pielikumā – 236000,00 *euro*), bet izejot no norādītas piespiedu pārdošanas vērtības 70800,00 *euro* (visa nekustamā īpašuma piespiedu pārdošanas vērtība – 141600,00 *euro*), kas ir daudz mazākā par tirgus vērtību. Šajā gadījumā runa nav par piespiedu pārdošanu, bet gan par kopīpašuma izbeigšanu. Tādējādi, izlemjot jautājumu par kopīpašuma izbeigšanu, prasītājam ir tiesības saņemt par savu ½ domājamo daļu kompensāciju, izejot no nekustamā īpašuma tirgus vērtības. Tāpat prasītājs uzskata, ka kompensācijas summa būtu iemaksājamā Tiesu administrācijas depozīta kontā, kas ir paredzēts šādiem gadījumiem, un nevis īsi pirms lietas izskatīšanas tiesas sēdē, bet ar pretprasības iesniegšanas dienu, analoģiski izpirkuma tiesībām. Atbildētāja nevar aprobežoties vienīgi ar apsolījumu samaksāt kompensācijas summu, kā tas izriet no pretprasības. Atbildētāja nav iesniegusi tiesai pierādījumus par kompensācijas summas iemaksu Tiesu administrācijas depozīta kontā, tādēļ nav pārliecības, ka viņa vispār ir spējīga samaksāt prasītājam kompensāciju par viņam piederošo ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma kopīpašuma izbeigšanās gadījumā.

Tiesas sēdē prasītāja pilnvarotā pārstāve zvērināta advokāte Brigita Stenclava prasību uzturēja pilnā apmērā un paskaidroja, ka 2015.gadā tika izšķirta pušu laulība un kopš tā laika puses mēģināja vienoties par kopīpašuma izbeigšanu. Taču vienošanās pušu starpā noslēgt neizdevās. Prasītājs ir Krievijas Federācijas pilsonis un nevar lietot sev piederošo īpašumu, taču īpašuma uzturēšanas maksājumi viņam ir jāsedz. Atbildētāja vēlas piedzīt uzturlīdzekļus no prasītāja, kas atbilst prasītāja ½ domājamās daļas īpašuma vērtībai, līdz ar ko prasītājs no īpašuma atsavināšanas neiegūs nekādu materiālu labumu. Tāpēc prasītājs vēlas īpašumu pārdot un sadalīt iegūto naudu vienādās daļās. No prasītāja tiek pieprasīti mājas uzturēšanas izdevumi. Pārdodot īpašumu prasītājs varētu nosegt izveidojušos parādu. Piekrīt īpašumu pārdot par tirgus vērtību. Atbildētāja nav ieskaitījusi kompensācijas summu depozītā Tiesu administrācijā, kas apliecinātu, ka šādi naudas līdzekļi ir viņas rīcībā. Uzskata, ka īpašumu var pārdot izsolē un iegūt lielākus naudas līdzekļus, jo tai ir augšupejošs solis.

Tiesas sēdē atbildētājas pilnvarotā pārstāve zvērināta advokāte Gunta Vilmane prasību neatzina, pretprasību uzturēja un norādīja, ka abas puses vēlas izbeigt kopīpašumu. Strīds ir par kopīpašuma izbeigšanas veidu. Reāla sadale nav iespējama, jo vienas ģimenes dzīvojamo māju nevar sadalīt. Kopīpašums ir radies uz tiesas sprieduma pamata. Īpašumā arī pēc laulības šķiršanas dzīvo atbildētāja ar abu kopējo bērnu – /pers. D/. Tādējādi abas puses līdz šim nodrošināja kopīgajam bērnam dzīvesvietu. Abas puses nodrošina nekustamā īpašuma uzturēšanas izdevumus – no prasītāja tiek piedzīta ½ no īpašuma uzturēšanas izdevumiem. Šo ir jāņem vērā kopīpašuma izbeigšanas veida izvēlē. Atbildētāja rūpējas par īpašuma uzturēšanu. Prasītājs šo īpašumu nelieto un neizmanto, līdz ar ko prasītājam ir vieglāk zaudēt īpašumu, kas viņam ir tikai mantiska vērtība. Savukārt atbildētājai šis īpašums ir dzīvesvieta un atbildētāja rūpējas, lai īpašums netiktu zaudēts. Hipotēka tika nodibināta, lai nodrošinātu nekustamā īpašuma saglabāšanu. Strīds pastāv par kompensācijas noteikšanu. Atbildētāja veica īpašuma novērtēšanu un noteica kompensācijas apmēru. Izsolē pārdošana notiktu no nekustamā īpašuma piespiedu pārdošanas vērtības. Prasītājam nav pretenziju, ka parādu piedziņa varētu tikt vērsta uz nekustamo īpašuma pārdošanas rezultātā iegūtajiem līdzekļiem, kas nozīmē, ka prasītājam nav iebildumu par nekustamā īpašuma piespiedu pārdošanas vērtību. Nav pamatoti iebildumi, ka atbildētājai nav šādu naudas līdzekļu. Atbildētāja ņems aizdevumu kompensācijas izmaksai.

Uz tiesas sēdi trešā persona /pers. C/ nav ieradies, ir informējusi tiesu par neierašanās iemesliem. Tiesa atzina par iespējamu izskatīt lietu trešās personas prombūtnē.

Motīvu daļa

Pārbaudot lietas materiālus, uzklausot lietas dalībnieka sniegtos paskaidrojumus, tiesa secina, ka prasība ir apmierināma un pretprasība ir apmierināma sekojošu iemeslu dēļ.

Kā tas izriet no prasības un pretprasības pieteikuma, tad abas puses ir izvirzījušas vienu prasījumu – izbeigt kopīpašumu, atšķiras tikai kopīpašuma izbeigšanas veidi– prasītājs lūdz tiesu pārdodot to izsolē un iegūtos naudas līdzekļus sadalot starp kopīpašniekiem, savukārt atbildētāja lūdz tiesu atzīt atbildētājai īpašuma tiesības uz visu nekustamo īpašumu, dzēšot prasītāja īpašuma tiesības uz ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma, un noteikt atbildētājai pienākumu izmaksāt prasītājam kompensāciju 70800,00 *euro* apmērā.

Ņemot vērā to, ka atbilstoši Civillikuma 1074.pantam tiesai nepastāv iespēja prasību noraidīt, ir konstatējams, ka abu pušu vēlmi – izbeigt kopīpašumu, ir jātiek apmierinātai pilnībā.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmā daļa nosaka, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Savukārt Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa nosaka, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Lietā nepastāv strīds par faktu, ka nekustamais īpašums /adrese A/, kadastra numurs /numurs B/, pieder /pers. A/ ½ domājamās daļas apmērā un /pers. B/ ½ domājamās daļas apmērā, kā to apliecina Rīgas rajona tiesas /novads/ novada zemesgrāmatas nodalījuma Nr./numurs D/izraksts.

Līdz lietas izskatīšanai tiesā pušu starpā vienošanās netika panākta, tādējādi kopīpašuma izbeigšanas jautājums ir atrisināms ar tiesas spriedumu.

Lietas materiāliem pievienots 2021.gada 26.oktobra SIA "/SIA nosaukums/" nekustamā īpašuma /adrese A/ vērtējums, kurā norādīts, ka nekustamā īpašuma tirgus vērtība ir 236000 *euro*, savukārt piespiedu pārdošanas vērtība ir 141600,00 *euro*.

Civillikuma 1074.pants nosaka, ka nevienu kopīpašnieku nevar piespiest palikt kopīpašumā, ja vien no tā nodibināšanas nerunā tam pretim; turpretī katrs kopīpašnieks var katrā laikā prasīt dalīšanu.

Prasītājs lūdz tiesu izbeigt kopīpašumu, pārdodot nekustamo īpašumu izsolē un iegūtos naudas līdzekļus sadalot starp kopīpašniekiem atbilstoši īpašuma piederības daļas apmēram, savukārt atbildētāja iebilst nekustamā īpašuma pārdošanai izsolē, norādot, ka tā ir viņas un pušu kopīgās meitas vienīgā dzīvesvieta un vēlas izmaksāt prasītājam kompensāciju, kas atbilst ½ domājamai daļai no nekustamā īpašuma piespiedu pārdošanas vērtības. Prasītājs nepiekrīt, ka viņam tiek izmaksāta kompensāciju, kas atbilst ½ domājamai daļai no nekustamā īpašuma piespiedu pārdošanas vērtības, kompensācija būtu izmaksājama, to rēķinot no nekustamā īpašuma tirgus vērtības, kā arī norāda uz to, ka šaubās par atbildētājas spēju izmaksāt tādu summu prasītājam.

Tiesību literatūrā ir norādīts, ka kopīpašuma dalīšanas prasības mērķis ir jautājuma pozitīvs risinājums. Tas nozīmē, ka šādas prasības izskatīšana nevar beigties ar prasības noraidīšanu, t.i., tiesai pozitīvi jāizšķir jautājums par dalīšanu un jātaisa atbilstošs spriedums. No tiesu prakses izriet, ka tiesas pienākums ir, ņemot vērā lietas faktiskos apstākļu kopumu, pēc sava ieskata noteikt piemērotāko un taisnīgāko kopīpašuma dalīšanas veidu.

Līdz ar to kopīpašniekiem, pret kuriem celta prasība par kopīpašuma dalīšanu (izbeigšanu), ir jārēķinās ar to, ka kopīpašums tiks dalīts. Vienīgais jautājums – kādā veidā tas tiks izdarīts – reāli sadalot, ja iespējama reāla sadalīšana, atdodot nekustamo īpašumu vienam kopīpašniekam ar pienākumu pārējiem samaksāt viņu daļu naudā vai pārdodot īpašumu izsolē un sadalot naudu kopīpašnieku starpā, vai arī izšķir jautājumu ar lozi, it īpaši tad, kad jāizšķir, kam no kopīpašniekiem paturēt sev pašu lietu un kas no viņiem apmierināms ar naudu.

Prasītājs nav iebildis pret atbildētājas kopīpašuma izbeigšanas veidu, taču iebilst pret izmaksājamās kompensācijas apmēru, kā arī norāda, ka ir šaubas par atbildētājas spēju izmaksāt kompensāciju. Atbildētāja norāda, ka viņai ir tādi naudas līdzekļu, lai izmaksātu prasītājam 70800,00 *euro*.

Ņemot vērā Civillikuma 1075.pantā noteikto, tiesa atzīst, ka atbildētājas norādītais kopīpašuma izbeigšanas veids atbilst faktiskajai situācijai un ir labākais risinājums šī kopīpašuma sadalei, jo kā tas ir noteikts zinātniskajā literatūrā, tad minētajā normā "(…) ietvertais pilnvarojums tiesai pēc sava ieskata izraudzīties to dalīšanas veidu, kas, ņemot vērā visus lietas apstākļus, ir vispiemērotākais un vistaisnīgākais" (sk. *A.Grūtups, E.Kalniņš. Civillikuma komentāri. Trešā daļa. Lietu tiesības. Īpašums. Otrais papildinātais izdevums. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2002, 278.lpp.*).

Kā tas ir atzīts judikatūrā, tad pārdošana izsolē ir tikai viens no iespējamiem Civillikuma 1075.pantā minētajiem kopīpašuma dalīšanas veidiem, no kuriem strīda gadījumā tiesai jāizraugās vispiemērotākais, ņemot vērā dalāmā priekšmeta īpašības un lietas apstākļus. Ja kopīpašnieki nav vienojušies par sadales veidu, tiesa var izvēlēties jebkuru no tiem, kas visvairāk atbilst konkrētajai situācijai, dalījuma iespējamībai, tostarp ņemot vērā dalāmā objekta saimniecisko nozīmi un tā īpašības, kā arī kopīpašnieku savstarpējās attiecības un intereses (sk. *2022.gada 3.februāra LR Senāta Civillietu departamenta spriedums lietā nr. SKC-53/2022 19.1.pkt.*).

Prasītāja norādītais, ka pārdodot izsolē no nekustamā īpašuma atsavināšanas tiktu iegūti vairāk naudas līdzekļi ir jāvērtē kopsakarā ar atbildētājas norādīto, ka minētais nekustamais īpašums ir dzīvesvieta viņai un pušu kopīgajam nepilngadīgajam bērnam. Nepilngadīgo bērnu intereses ir prioritāras visos jautājumos, kurus skatot tiek aizskartas bērnu intereses, tādēļ liela nozīme ir faktam, ka pastāvot iespējai nemainīt bērna pastāvīgo dzīvesvietu un nepakļaut bērnu situācijai, kurā bērnam ir jāmaina gan ierastā vide, gan skola un ārpusskolas nodarbības, tiesa dod priekšroku tādam risinājuma, kurš atbilstu vislabākajām nepilngadīgā bērna interesēm.

Šajā gadījumā tiesa konstatē, ka vispiemērotākais un taisnīgākais kopīpašuma izbeigšanas veids ir atbildētājas norādītais variants – atzīt atbildētājai īpašuma tiesības uz visu nekustamo īpašumu, dzēšot prasītāja īpašuma tiesības uz ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma, un noteikt atbildētājai pienākumu izmaksāt prasītājam kompensāciju 70800,00 *euro* apmērā. Pie šāda secinājuma tiesa nonāk ņemot vērā arī to, ka nekustamā īpašuma izsole notiktu pēc nekustamā īpašuma piespiedu pārdošanas vērtības, kas var arī nerezultēties ar izsoles augšupejošu soli, bet tieši pretēji, nekustamā īpašuma vērtības samazināšanos, lai īpašums tiktu pārdots pēc iespējas ātrāk, kā tas ir noteikts Civilprocesa likumā attiecībā uz nekustamā īpašuma piespiedu pārdošanu.

Attiecībā uz prasītāja iebildumiem par to, ka atbildētājas rīcībā nav šādu naudas līdzekļu, tiesa tos noraida kā nepamatotus, jo sprieduma piespiedu izpildes gadījumā, ja atbildētāja neveiktu ar spriedumu uzliktu pienākumus par kompensācijas izmaksu, tad sprieduma izpildei var tikt piemērota piespiedu izpildes kārtība, kas izslēdz iespēju neizpildīt tiesas nospriesto.

Novērtējot visus lietas materiālus un lietā esošos rakstveida dokumentus to savstarpējā kopsakarībā ar lietas faktiskajiem apstākļiem, tiesa uzskata, ka ir atzīstamas atbildētājai īpašuma tiesības uz visu nekustamo īpašumu, dzēšot prasītāja īpašuma tiesības uz ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma, un nosakot atbildētājai pienākumu izmaksāt prasītājam kompensāciju 70800,00 *euro* apmērā.

Ņemot vērā to, ka prasītāja prasība par kopīpašuma izbeigšanu ir apmierināta, tad no atbildētājas par labu prasītājam piedzenami tiesāšanās izdevumi – valsts nodeva 70,00 *euro* apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 8,57 *euro* apmērā, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu. Prasītājs lūdz piedzīt no atbildētājas izdevumus par advokāta juridisko palīdzību – 302,50 *euro* apmērā. Ar lietas vešanu saistītie izdevumi no atbildētājas prasītāja labā piedzenami atbilstoši Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 1.punkta d) apakšpunktam.

Ņemot vērā, ka atbildētājas pretprasība ir apmierināta pilnībā, tad no prasītāja par labu atbildētājai piedzenami tiesāšanās izdevumi – valsts nodeva 70,00 *euro* apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 5,37 *euro* apmērā, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei. Tiesa uzskata, ka nosakāms termiņš tiesas sprieduma labprātīgais izpildei – 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 41., 44., 93., 94., 97., 189,-194., 204.[1] pantu, tiesa

nosprieda:

prasību apmierināt, pretprasību apmierināt.

Izbeigt kopīpašumu starp /pers. A/, dzimis /datums/, un /pers. B/, personas kods /personas kods/, uz nekustamo īpašumu /adrese A/ā, kadastra numurs /numurs A/, reģistrēts Rīgas rajona tiesas /novads/ novada zemesgrāmatu nodalījumā Nr./numurs D/.

Dzēst /pers.A/, dzimis /datums/, īpašuma tiesības uz ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma – /adrese A/, kadastra numurs /numurs A/, reģistrēts Rīgas rajona tiesas /novads/ novada zemesgrāmatu nodalījumā Nr./numurs D/.

Atzīt /pers. B/, personas kods /personas kods/, īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu – /adrese A/, kadastra numurs /numurs A/, reģistrēts Rīgas rajona tiesas /novads/ novada zemesgrāmatu nodalījumā Nr./numurs D/.

Uzlikt par pienākumu /pers. B/, personas kods /personas kods/, izmaksāt /pers. A/, dzimis /datums/, kompensāciju 70800,00 *euro* apmērā.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, dzimis /datums/, tiesāšanās izdevumus – valsts nodevu 70,00 *euro* apmērā, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 8,57 *euro* apmērā un ar lietas vešanu saistītos tiesas izdevumus advokāta palīdzībai 302,50 *euro* apmērā, kopā 381,07 *euro*.

Samaksa veicama /pers. A/, dzimis /datums/, bankas kontā Nr./konta numurs/, PAS AKB "Avangard", 115035, Maskava, Sadovničeskaja iela 12, celt.1, INN /numurs/, BIC /kods/, kor. konts /kor. konts/).

Piedzīt no /pers. A/, dzimis /datums/, par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/, tiesāšanās izdevumus – valsts nodevu 70,00 *euro* apmērā

un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,37 *euro* apmērā, kopā 75,37 *euro*.

Samaksa veicama /pers. B/, personas kods /personas kods/, norēķinu kontā Nr./konta numurs/, AS "Swedbank".

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu – 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā. Datums, kad spriedums ir pieejams tiesas kancelejā, uzskatāms par sprieduma pasludināšanas datumu.

Spriedums sastādīts 2022.gada 29.martā.

Tiesnese S.Bernharde